

WNIOSEK O UZNANIE ZA POMNIK PRZYRODY

1. **Przedmiot ochrony:** drzewo.

2. **Nazwa projektowanego pomnika (proponowana):** DĄB DRAGONÓW.

3. **Opis pomnika:**

a) **gatunek:** dąb szypułkowy (*Quercus robur*);

b) **obwód pnia (130 cm od ziemi):** 300 cm;

c) **pierśnica:** 95.5 cm;

d) **wysokość:** około 18 m;

e) **wysokość do pierwszego konaru:** 2.5 m;

f) **stan zdrowotny i zauważone uszkodzenia:** 1 - według skali Pacyniaka i Smólskiego¹: bardzo dobry, brak widocznych uszkodzeń;

g) **wymagane zabiegi ochronne:** brak;

h) **inne uwagi:**

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92 z 2004 r., poz. 880, art. 6, ust. 1, pkt 6) o ochronie przyrody definiuje formę ochrony indywidualnej – pomniki przyrody. Są to (art. 40, pkt. 1) „*pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie*”.

Mając na względzie przytoczone powyżej zapisy uchwały, z całą stanowczością stwierdzamy, iż wspomniany dąb szypułkowy spełnia niemal wszystkie wymienione w ustawie kryteria i w pełni zasługuje na ochronę pomnikową. Niniejszym wnosimy o uznanie go za pomnik przyrody.

Fot. 1 Wnioskowane drzewo. Zdjęcie zrobiono 1 maja 2012 roku.

¹ Skala według Pacyniaka i Smólskiego:

1 = drzewo całkiem zdrowe,

2 = drzewo z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowej części korony i z pojedynczymi szkodnikami,

3 = drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień,

4 = drzewo mające koronę lub pień obumarłe w 70%,

5 = drzewo obumarłe w więcej niż 70% albo martwe.

Dąb ten posiada piękny, wręcz wzorcowy dla swojego gatunku pokrój, o szerokiej, rozłożystej i przede wszystkim symetrycznej koronie (fot. 1). Jego obwód w pierśnicy spełnia minimalne zalecane kryterium podane przez Rucińskiego², kwalifikujące je do ochrony pomnikowej. Dodatkowo stan zdrowotny drzewa pozwala przypuszczać, że będzie jeszcze żyć długo, biorąc pod uwagę, iż dęby mogą żyć do 1000 lat. Jednak warunkiem zachowania dobrego stanu tego drzewa jest ochrona jego rozłożystego systemu korzeniowego. Ponadto drzewo samo w sobie stanowi swoisty ekosystem i ostoję dla licznie zasiedlającego je ptactwa.

Fot. 2 Fotografia datowana przed 1899 rokiem, na której widać, iż wówczas przy budynku koszarowym rosły 4 drzewa. Do czasów obecnych dotrwał jedynie wnioskowany dąb (drugie drzewo od lewej strony). Źródło: olesnica.nienaltowski.net.

Fot. 3 Widokówka z 1903 roku przedstawiająca paradę 1. szwadronu 8. Regimentu Dragonów stacjonujących niegdyś w zabytkowej kamienicy znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa. Źródło: olesnica.nienaltowski.net.

² Ruciński P. Motywy i kryteria uznawania tworów przyrody za pomniki. Las Polski (1998),23:7-10.

Warto dodać, że dąb ten spełnia również kryterium historyczne. Jego wiek na podstawie dokumentacji fotograficznej można oszacować na około 120-130 lat: pojawia się między innymi na historycznych fotografiach (fot. 2) i widokówkach. (fot. 3). Widokówka z 1903 roku jest dowodem na to, że już wówczas drzewo, którego dotyczy niniejszy wniosek, miało około 6 metrów wysokości.

Wnioskowane drzewo jest ważnym elementem krajobrazu i stanowi wyjątkowy w Oleśnicy przykład drzewostanu, o czym świadczyć może niewielka ilość ustanowionych w tym mieście pomników przyrody: obecnie jest ich zaledwie 5³.

4. Adres obiektu:

a) miejscowość: Oleśnica, ul. Lwowska 25-29 od strony podwórza;

b) gmina: Oleśnica;

c) nadleśnictwo, leśnictwo, obręb: Nadleśnictwo Oleśnica Śląska, leśnictwo Miodary, obręb Twardogóra;

d) numer ewidencyjny działki, według ewidencji gruntów: obręb ewidencyjny: 025 Oleśnica, działka nr 4/29;

e) nazwa właściciela działki, na której zlokalizowany jest obiekt: Miasto Oleśnica;

f) krótki opis działalności człowieka w okolicy pomnika: drzewo stanowi pojedynczy egzemplarz rosnący w podwórzu przylegającym do zabytkowej, XIX-wiecznej kamienicy użytkowanej do celów mieszkaniowych.

g) informacje dodatkowe związane z lokalizacją przestrzenną obiektu: do Oleśnicy można dojechać samochodem, jadąc trasą z Wrocławia w kierunku Warszawy należy skręcić w prawo w ul. Marii Skłodowskiej-Curie, następnie na światłach w lewo; po około 200 metrach po prawej stronie znajdziemy dużą, pokoszarową kamienicę. Drzewo znajduje się na tyłach tej kamienicy. Współrzędne GPS lokalizacji wnioskowanego drzewa: N: 51° 12' 31.54" E: 17° 23' 19.53".

5. Wnioskodawca:

Stowarzyszenie Dla Oleśnicy, 56-400 Oleśnica, Lotnicza 4

Opis ewidencyjny wykonali:

Członkowie i sympatycy Stowarzyszenia *Dla Oleśnicy* w porozumieniu z prof. dr hab. Dariuszem Tarnawskim, kierownikiem Zakładu Biologii, Ewolucji i Ochrony Bezkręgowców oraz Katedry Biologii Ewolucyjnej i Ekologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Oleśnica, 12.06.2012 r.

³ Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: <http://wroclaw.rdos.gov.pl>, dostęp: 28. kwietnia 2012 roku.